

Veel is er niet bekend van het plan van Peres. In een interview met *Famiglia Cristiana* merkte hij op dat „de meeste oorlogen in het verleden waren ingegeven door de drang om een staat te vormen, terwijl de dag van vandaag oorlogen vooral met religie als excuus worden gevoerd”. „Aangezien de Verenigde Naties”, aldus Peres, „hun tijd hebben gehad, hebben we een Organisatie van de Verenigde Religies nodig, een VN van godsdiensten. Dat zou de beste manier zijn om terroristen te bestrijden die doden in naam van het geloof. [...] Er is nood aan een vaste morele autoriteit die met sterke stem zegt: ‘Nee, God wil dit niet en laat het niet toe.’”

Die schaarse informatie noopt tot enkele kanttekeningen. Eerst en vooral: is het zo nieuw dat er in naam van de godsdienst wordt vermoord? Van de christenvervolgingen in het Romeinse keizerrijk over de kruistochten tot de godsdienstoorlogen in de zestiende en zeventiende eeuw kan men bezwaarlijk zeggen dat ze over statenvorming gingen. Religieus gemotiveerde oorlogsvoering lijkt helaas van alle tijden.

Ten tweede, hebben de Verenigde Naties werkelijk hun tijd gehad? Het is juist dat de VN vele gebreken vertonen en dat de Veiligheidsraad in heel wat conflic-

En wat denkt u?

Op 4 september bracht Shimon Peres, oud-president van Israël, een bezoek aan paus Franciscus. Daar pleitte hij voor de oprichting van een Organisatie van de Verenigde Religies, waarvan de paus aan het hoofd zou staan. Onze media besteedden nauwelijks aandacht aan dat opmerkelijke voorstel. Jan Wouters maakt er enkele interessante opmerkingen bij.

Jan WOUTERS
Gewoon hoogleraar
internationaal recht
en internationale
instellingen KU Leuven

ten – om Syrië en het Palestijns-Israëliëse conflict maar niet te noemen – zijn verantwoordelijkheid onvoldoende opneemt door de verlamme werking van het vetorecht van de permanente leden. Maar de Verenigde Naties zijn en blijven broodnodig. Het komt erop aan de VN goed te laten werken. Daarvoor is het blijvende engagement van alle grotere en kleinere landen nodig. De Organisatie van de Verenigde Naties vervangen door een Organisatie van de Verenigde Religies lijkt derhalve wenselijk noch realistisch.

Een derde punt. Zoals onlangs nog aangetoond door een interreligieuze bijeenkomst in Antwerpen bestaan er al vele jaren mooie en vruchtbare initiatieven tot dialoog tussen de wereldgodsdiensten die van onderop worden ondernomen, mét deelname van talrijke hoge vertegenwoordigers van die religies. Is er een nood aan een formalisering van boven af?

Andrea Riccardi, oprichter van de initiatiefnemende Sant'Egidiegemeenschap, prijst terecht Peres' aandacht voor een spirituele dimensie in de internationale relaties en voor de nood aan een ontmoeting tussen alle godsdiensten, maar hij waarschuwt ook voor een institutionalisering ervan. Die brengt al gauw bureaucraties en verstikking met

Paus Franciscus en gewezen president van Israël Shimon Peres begroeten elkaar hartelijk. © Belga Image

zich mee, en dat kunnen gelovigen die elkaar open tegemoet willen treden, missen als kiespijn.

Blijft de vraag of het toch niet goed zou zijn dat de wereldreligies op internationaal niveau meer samenwerkten. Bijvoorbeeld om nationale en internationale beleidsvoerders gezamenlijk te wijzen op hun morele verantwoordelijkheid voor globale vraagstukken, van klimaatwijziging over grove mensenrechtenschendingen tot conflicten allerhande. Daarover moet men zeker verder nadenken en het voorstel van Peres is een welkome bijdrage tot die reflectie.

Laten we echter ook de wijsheid van de Franse diplomaat Jean Monnet (1888-1979) indachtig zijn: misschien moeten we eerst, alvorens we aan ambitieuze institutionele constructies denken, stap voor stap enkele concrete zaken verwezenlijken die een feitelijke solidariteit tussen de godsdiensten creëren.

De inhoud van de vrije tribune stemt niet noodzakelijk overeen met de mening van de redactie van *Kerk & Leven*. Die behoudt zich wel het recht voor te selecteren, taalkundig in te grijpen en te lange bijdragen in te korten.

‘Ik wist nog niet wat luisteren was’

Lea DESMEDT stond 25 jaar geleden samen met andere vrijwilligers aan de wieg van de Elisabeth Kübler-Ross Werking Vlaanderen, die straks viert met een symposium

- ▶ Lea Desmedt maakte als verpleegster kennis met het denken van psychiater Kübler-Ross
- ▶ Sindsdien engageert ze zich voor rouwende en zieke mensen
- ▶ Als kotbazin zet ze haar deur ook open voor jonge mensen

Lea Desmedt: „We zijn het verleerd om gewoon te zijn. Iedereen moet perfect zijn en alles juist.” © Jozefien Van Huffel

Jozefien VAN HUFFEL

„Als iemand echt een moeilijk moment doormaakt, dan denk je niet na”, zegt Lea Desmedt. „Dan maak je je geen zorgen over hoe je hem of haar in 's hemelsnaam kunt bijstaan. Je gaat gewoon.” Die „flitsen van onvoorwaardelijkheid” vindt ze na een kwart eeuw nog altijd sterk in de visie van de Amerikaanse psychiater Elisabeth Kübler-Ross. Het inspireerde haar in 1989 om, samen met andere vrijwilligers, een werking te lanceren die gekwetste en zoekende mensen onthaalt en ondersteunt.

„Ik werkte als verpleegster in een bejaardentehuis en kreeg er de taak nieuwe bewoners te begeleiden”, vertelt Desmedt. „Ik ondersteunde ook familieleden, die het vaak moeilijk hadden om los te laten. Het werd snel duidelijk dat de begeleiding de wrijvingen tussen bewoners en hun omgeving deed afnemen.”

Desmedt wilde zich in de materie verdiepen en trok naar Neder-

land voor een cursus. „Ik meende dat ik al snel perfect zou weten hoe ik met mensen moest omgaan. De cursus ging echter allereerst over mezelf. Hoe kreeg mijn eigen verdriet een plek?”, vertelt ze.

„Ik vind ons werk vandaag nog belangrijker dan een kwart eeuw geleden”

De visie van Elisabeth Kübler-Ross raakte Desmedt. „Ze gaf als geen ander aan dat mensen naast medische hulp ook een luisterend oor en een niet-oordelend nabij zijn nodig hebben. Ik stelde vast dat ik niet wist hoe ik echt

moest luisteren, toch niet op een bewuste manier.”

Vandaag onthaalt de Elisabeth Kübler-Ross Werking Vlaanderen (EKR) elke maandag- en woensdagvoormiddag in een ruimte in Berchem, bezoekt zieke of rouwende mensen thuis of ondersteunt ze hen telefonisch of in ontmoetingsgroepen. „Toen we met de werking wilden beginnen, zag Kübler-Ross dat nochtans eerst niet zitten”, lacht Desmedt. „Ze kende ons immers niet. Dat vond ik sterk en bewonderenswaardig. Achteraf drukte ze ons vooral op het hart onze eigenheid te bewaren.”

Desmedt is naar eigen zeggen „niet de voorzitter, maar gewoon Lea”. „Ik leerde dat ik het

kan loslaten. We zijn een goede vrijwilligersploeg en vóór alles wil ik dat we puur blijven. Macht en prestige hebben bij ons geen plaats”, zegt ze. „Het is ook belangrijk dat je je kwetsbaar durft op te stellen. Dat ik bijvoorbeeld zenuwachtig was om te praten met *Kerk & Leven*, mag iedereen weten. We zijn het wat verleerd om gewoon te zijn. Iedereen moet tegenwoordig perfect zijn en alles juist.”

Desmedt reisde voor de EKR-werking heel Vlaanderen rond en is nu nog vaak voltijds in de weer. „Misschien ben ik stilaan te oud om in hetzelfde tempo te werken, maar ik blijf even enthousiast”, zegt ze. „We werken wat in stilte, maar ik vind wat we doen vandaag bijna belangrijker dan een kwart eeuw geleden. En ik doe het met plezier. Ik leef zo graag en help zo graag mensen.”

Een andere activiteit die Lea Desmedt moeilijk kan stopzetten, is haar rol als kotbazin. „Nu zijn er weer flinke aanpassingen voor de brandveiligheid vereist, maar ik doe voort”, zegt ze. „Ik bemoei me niet met mijn studenten, maar ik vraag hun wel geregeld of het gaat en benadruk dat ze altijd mogen langskomen als er een probleem is. Ik zie de jeugd graag.”

Info via 03 218 47 40 (maandag en woensdag van 10 tot 12 uur) of www.kublerrossvlaanderen.be. Op zaterdag 11 oktober houdt de werking een symposium in Antwerpen (Groenenborgerlaan 149). Inschrijven kan tot 5 oktober.

Onzevader

Vanaf 27 november 2016, het begin van de advent, zullen Nederlandse en Vlaamse katholieken in de eucharistie de gemeenschappelijke versie van het Onzevader bidden. Dat maakte mgr. De Kessel bekend in een toelichting bij die versie. Het gaat niet om een volledig nieuwe vertaling, maar om enkele wijzigingen die exegeten uitwerkten op vraag van de gemengde Vlaams-Nederlandse liturgische commissie, die ook werkt aan de vertaling van de derde editie van het Romeinse missaal van 2002. Daarop zal het echter nog iets langer wachten zijn. Meer over het nieuwe Onzevader kon u al lezen in *Kerk & Leven* van 10 september.

Nietigverklaring

Nog voor het begin van de bisschoppensynode over het gezin richtte paus Franciscus een commissie op die de procedure voor de nietigverklaring van kerkelijke huwelijken door een kerkelijke rechtbank moet vereenvoudigen. Tegelijk maakte de paus echter ook duidelijk trouw te willen blijven aan het principe van het onverbreekelijke kerkelijke huwelijk.

Senioren

Aartsbisschop Silvano Tomasi, de permanente waarnemer van de Heilige Stoel bij de Verenigde Naties, vindt dat senioren steeds meer worden gemarginaliseerd. „In een samenleving waarin efficiëntie en nut op de eerste plaats komen, worden kwetsbare mensen, zoals ouderen, steeds sterker als een ‘last’ en een ‘probleem’ beschouwd”, zegt Tomasi. (IVH)